

Rapport

Projectnummer: 51007210
Referentienummer: SWNL-D02
Datum 14-02-2022

Actualisatie verkennend natuuronderzoek uitbreiding buisleidingenstraat bij De Kil

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Concept

Opdrachtgever:
Buisleidingenstraat Nederland
Roosendaal

Verantwoording

Titel	Actualisatie verkennend natuuronderzoek uitbreiding buisleidingenstraat bij de Kil
Subtitel	Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	51007210
Referentienummer	Referentienummer
Revisie	D.01
Datum	14-02-2022
Auteur(s)	John van Vliet
E-mailadres	john.vanvliet@sweco.nl
Gecontroleerd door	M. Verkade
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	F. Cammaert
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek.....	4
1.3	Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten	5
1.3.1	Ligging plangebied	5
1.1.1	Projectbeschrijving	6
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden.....	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Inventarisatie	8
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	9
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming.....	11
3.1	Toetsingskader	11
3.2	Methode	12
3.3	Voorkomende ecotopen	13
3.4	Beschermde soorten.....	13
4	Natuurbeleidskaders	16
4.1	Toetsingskader	16
5	Conclusies en aanbevelingen	19
5.1	Wet natuurbescherming.....	19
5.1.1	Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden.....	19
5.1.2	Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming.....	20
5.2	Natuurbeleidskaders	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Buisleidingenstraat Nederland (LSNed) gaat de buisleidingenstraat nabij Woensdrecht uitbreiden op enkele aangrenzende percelen. Omdat het voornemen gevolgen kan hebben voor planten, dieren en gebieden is het noodzakelijk om de eventuele effecten van deze ontwikkeling op natuurwaarden op voorhand in beeld te brengen. Sweco Nederland BV heeft het voorlopig planvoornemen op verzoek LSNed begin 2020 al eens getoetst aan de actuele wet- en regelgeving voor natuur. Dat is gedaan aan de hand van een verkennend natuuronderzoek, bestaande uit een bureaustudie en een oriënterend veldbezoek. Het kan bij de mogelijke effecten op natuurwaarden gaan om voor in de omgeving gelegen Natura 2000-gebieden kwalificerende habitattypen en soorten. Daarnaast zijn in het plangebied zelf mogelijk vertegenwoordigers van (al dan niet vrijgestelde) soorten beschermd conform art. 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming aanwezig of te verwachten. Omdat het project n nog niet in uitvoering kon worden genomen, is het actualiseren van de beoordeling uit 2020 noodzakelijk geworden. Het relevante wettelijk kader heeft sindsdien een wijziging ondergaan en in de aanwezige natuurwaarden zijn mogelijk veranderingen opgetreden

Deze rapportage begint met een korte beschrijving van de ligging van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden. In de daaropvolgende hoofdstukken worden de mogelijke effecten aan de hand van de onderdelen van het relevante beleidskader beoordeeld. De rapportage sluit af met enkele conclusies en wordt aangevuld met aanbevelingen met betrekking tot de eventueel te nemen vervolgstappen,

1.2 Kader van het onderzoek

Sweco Nederland B.V. heeft het voornemen op verzoek van de provincie aan de volgende wettelijke kaders en beleidsdocumenten getoetst:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden;
 - Soortenbescherming;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) en beschermde gebieden buiten het NNN, zoals weidevogelleefgebieden, akkervogelgebieden en ganzenfoerageergebieden indien van toepassing

Het verkennend onderzoek richt zich op het verkrijgen van een eerste inzicht in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Aansluitend onderzoeken wij de mogelijke vervolgstappen die genomen moeten worden met betrekking tot soortgerichte inventarisaties, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten eventueel enkele vervolgstappen worden doorgelopen.

1.3 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten

1.3.1 Ligging plangebied

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.1. Het plangebied ligt nabij de grens tussen de provincies Zeeland en Noord-Brabant, tussen de Grindweg en de A58 in de Van den Eijnden polder bij Woensdrecht (figuur 1.1).

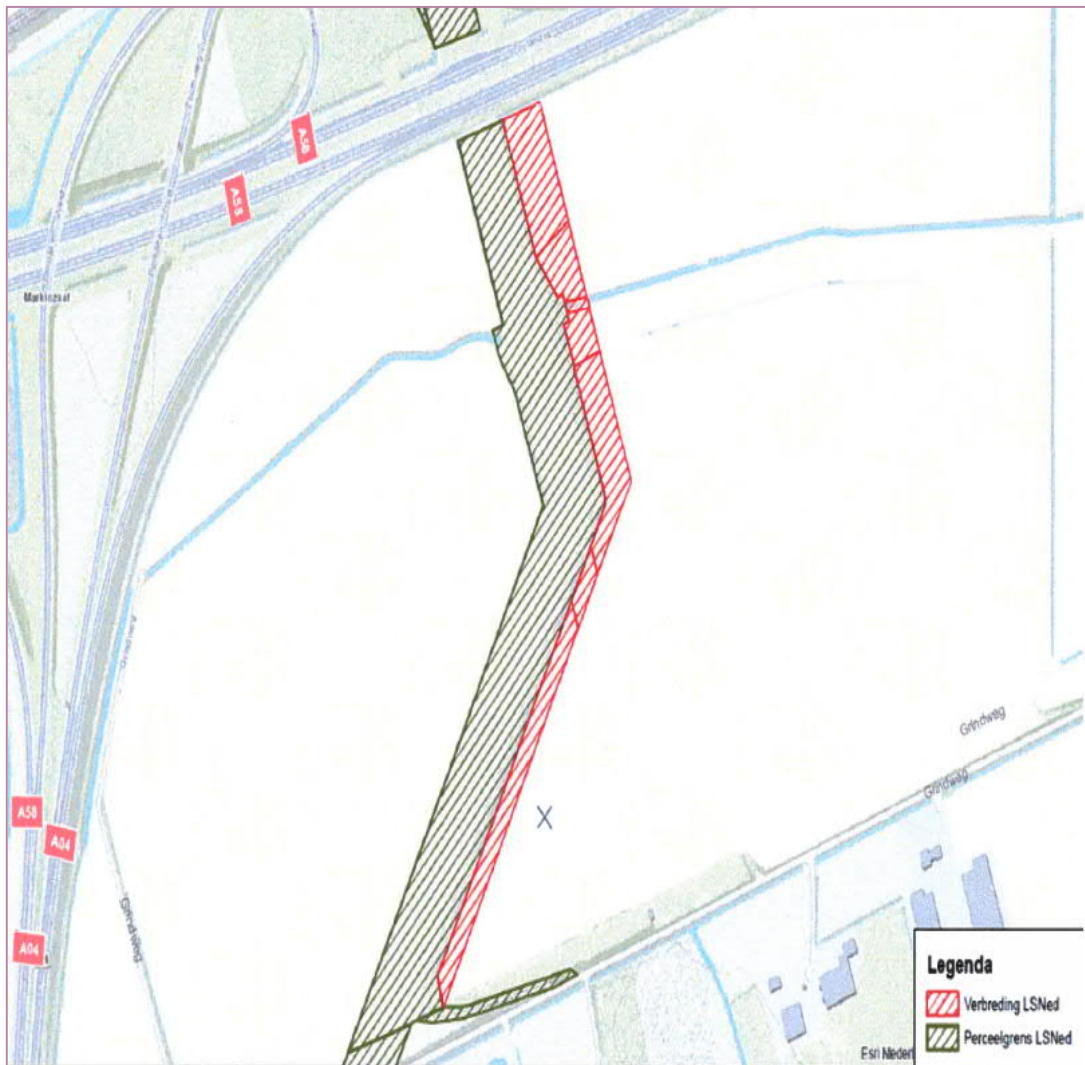

Fig. 1.1 Overzicht plangebied verbreding buisleidingenstraat

De aan te buisleidingenstraat toe te voegen percelen hebben een gezamenlijk oppervlak van **1,6452** hectare. Figuur 1.2 geeft de huidige situatie ter plaatse weer.

Figuur 1.2 Actuele situatie plangebied februari 2021

1.1.1 Projectbeschrijving

Het voornemen is om de percelen in gebruik te nemen voor het leggen, beheren en onderhouden van leidingen, conform de kerntaken van LSNed. Op de aan te brengen voorzieningen zullen in de toekomst nieuwe hoogspanningskabels aangesloten worden. Tot de werkzaamheden behoort de aan- en afvoer van materialen, grondverzet voor het leggen van leidingen, aanvullende inrichtingsmaatregelen en het periodiek beheer en onderhoud daarna. De bestaande watergang (de Kil) en de sloten in het plangebied blijven gehandhaafd. Alleen een bestaand sifon en enkele duikers worden aangepast. Het perceel zal, als de meeste gronden in de buisleidingenstraat, in pacht worden uitgegeven voor agrarisch gebruik.

Voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden worden de hiervoor gebruikelijke middelen ingezet, te weten maai- en graafmachines, kranen, installatie-apparatuur en transportmiddelen. De start van de werkzaamheden is nog onbekend, maar zal niet eerder dan 2023 zijn.

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 **Toetsingskader**

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) in Nederland. Plannen, projecten of andere

handelingen met negatieve effecten op deze beschermde gebieden, zijn in beginsel niet toegestaan. De voorliggende natuurtoets geeft daarom een eerste inzicht in de mogelijke effecten van het plan voor Natura 2000-gebieden en de gevolgen daarvoor voor verder onderzoek of vergunningprocedures. De natuurtoets kan de volgende mogelijke conclusies hebben:

- Geen nader onderzoek nodig: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten, bijvoorbeeld omdat er geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig zijn en het voornemen geen verreikende effecten heeft.
- Effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten; er is een voortoets nodig om een betere inschatting te krijgen. Als significante effecten op grond van een voortoets niet zijn uit te sluiten, is een passende beoordeling nodig.
- Indien met de natuurtoets direct duidelijk is dat zonder mitigatie significante effecten niet zijn uit te sluiten, kan ook direct een passende beoordeling uitgevoerd worden. Indien significantie van effecten op basis van de passende beoordeling niet kan worden uitgesloten volgt een ADC-toets. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien projecten of andere handelingen leiden tot verslechtering of significante verstoring van Natura 2000-gebieden is een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming. Een bestuursorgaan stelt een plan uitsluitend vast indien de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten of is voldaan aan de ADC-toets.

Beoordeling effecten stikstofdepositie

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Er zal daarom een eigenstandige projectspecifieke ecologische beoordeling in de vorm van een voortoets en eventueel een passende beoordeling moeten worden gemaakt.

De ABRvS heeft enkele wettelijke bepalingen uit de Wnb, het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming onverbindend verklaard. De belangrijkste consequenties daarvan zijn:

- Het verbod op extern salderen is opgeheven. Er mag dus weer extern gesaldeerd (salderen met emissierechten van stoppende veehouderijen of industriële bedrijven) worden. Dit echter onder strikte voorwaarden. Zo mogen de stoppende bedrijven niet al zijn meegenomen in het PAS. In beginsel zijn in het PAS alle bedrijven opgenomen die binnen 1 km van Natura 2000-gebieden liggen en in de periode 2015-2018 zijn gestopt.
- De PAS-lijst met 118 PAS-gebieden is onverbindend verklaard. In de eigenstandige ecologische beoordeling moet dus ook getoetst worden op de niet PAS-gebieden (o.a. Vogelrichtlijngebieden).
- Drempelwaarde (0,05 mol N/ha/jr) en afstandsgrenswaarden (o.a. 3 km voor wegverkeer) komen te vervallen.

- De referentiedata uit het PAS (feitelijke depositie 2012-2014) voor het bepalen of sprake is van een toename aan stikstofdepositie komen te vervallen. Dat wil zeggen dat weer relevant wordt of voor een bepaalde activiteit toestemming is verleend voordat het betreffende gebied waar die activiteit gevolgen voor heeft als Vogelrichtlijngebied werd aangewezen respectievelijk als Habitatrichtlijngebied door de Europese Commissie op de lijst van gebieden van communautair belang werd geplaatst. Voor Vogelrichtlijngebieden gaat het hierbij om 10 juni 1994 of later (veelal 24 maart 2000), bij Habitatrichtlijngebieden gaat het in de regel om 7 december 2004.

Sinds 1 juli 2021 is de wet Stikstofreductie en Natuurherstel van kracht. Deze wet maakt een vrijstelling voor kleine emissies gedurende tijdelijke aanleg- en bouwactiviteiten mogelijk. Voor het uitvoeren van een stikstofberekening moet gebruik worden gemaakt van de Aeries Calculator 2020.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is onder meer gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van LNV. Het plangebied maakt zelf geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Niet ver van het plangebied liggen vier Natura 2000-gebieden, te weten Ooster- en Westerschelde, Markiezaat en Brabantse Wal.. Andere Natura 2000-gebieden liggen op afstanden van meer dan 10 kilometer van het plangebied. De ligging van het plangebied ten opzichte van omliggende Natura 2000-gebieden is weergegeven in figuur 2.1.

Figuur 2.1 Globale ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden (bron: Gebiedendatabase Min. LNV)

Tabel 2.1 geeft de globale afstand tot omliggende Natura-2000 gebieden weer.

Tabel 2.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura-2000 gebieden

Natura-2000 gebieden	Minimale afstand tot plangebied (km)
Oosterschelde	5
Westerschelde	5
Markiezaat	1
Brabantse Wal	3

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

De voorgenomen werkzaamheden beperken zich tot de aan te kopen en in te richting percelen en een van de aard van de bronnen afhankelijk beïnvloedingsgebied daar direct omheen. De werkzaamheden worden volledig uitgevoerd buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Daarmee is een direct effect op de natuurwaarden in die gebieden uitgesloten.

Mogelijke effecten

Effecten zijn hier alleen mogelijk als sprake is van een indirecte ('externe werking') invloed op kwalificerende natuurwaarden in Natura 2000-gebieden.

Licht, geluid en bewegingen afkomstig van de werkzaamheden kunnen een verstorende werking hebben op de soorten waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. De inzet van materieel en transportmiddelen kan leiden tot een verhoogde immissie van stikstof op daarvoor gevoelige habitattypen. Diersoorten kwalificerend voor een Natura 2000-gebied kunnen gebruik maken van delen van het plangebied. Of en wat van het voorgaande aan de orde is wordt hieronder beoordeeld.

Kwalificerende diersoorten

Een indirect significant structureel of tijdelijk verstorend effect van de werkzaamheden in het plangebied op kwalificerende diersoorten behorend tot Natura 2000-gebieden is uit te sluiten. Het plangebied ligt met een kilometer weliswaar niet ver van de begrenzing van een Natura 2000-gebied, maar verstorende effecten van licht, geluid en bewegingen reiken niet meer dan enkele honderden meters ver. Tussen het plangebied en deze gebieden liggen zee- en binnendijken, bossen, dorpen en (snel-)wegen. Licht, geluid en bewegingen van de aanlegwerkzaamheden in het plangebied en het daarop volgende beheer, onderhoud en agrarisch gebruik daarvan zijn in de naburige en verder weg gelegen Natura 2000-gebieden niet meer waarneembaar. Het feitelijk gebruik van de percelen wijzigt niet of nauwelijks ten opzichte van de huidige situatie: ook na het leggen van leidingen zal in hoofdzaak sprake zijn van agrarisch grondgebruik.

Een effect op diersoorten kwalificerend voor een Natura 2000-gebied die gebruik van het plangebied maken kan bij voorbaat en geheel uitgesloten worden. Voor geen van de

soorten die behoren tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden bieden de percelen in de huidige en toekomstige situatie een geschikt (onderdeel van het) leefgebied. De betreffende gebieden kennen vooral kwalificerende vogelsoorten van bossen, waterrijke gebieden en oeverlanden, biotopen die op deze percelen niet aanwezig zijn. Ook voor de andere, minder mobiele kwalificerende soorten van Natura 2000-gebieden zijn geen geschikte omstandigheden aanwezig.

Kwalificerende habitattypen

Een mogelijk effect op kwalificerende habitattypen is uitsluitend indirect. Het is alleen in verband te brengen met eventuele extra stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden in de omgeving, als gevolg van de voor de aanlegwerkzaamheden in te zetten machines, apparatuur en transportmiddelen. In de gebruiksfase daarna zijn geen relevante verschillen ten opzichte van het huidige agrarisch grondgebruik te verwachten.

Onder de habitattypen van de waterrijke gebieden Oosterschelde, Westerschelde en Markiezaat zijn er geen die als bijzonder gevoelig voor stikstofdepositie beschouwd worden. Hiervoor gevoeliger habitattypen daarbinnen liggen op ruime afstand van het plangebied. Dergelijke voor stikstof gevoelige habitattypen zijn wel op de Brabantse Wal aanwezig. De beperkte schaal van de voorgenomen aanlegwerkzaamheden maakt een effect ook in dit Natura 2000-gebied onwaarschijnlijk. De eventuele extra invloed van stikstofemissie afkomstig van werkzaamheden in het plangebied is in de Natura 2000-gebieden waarschijnlijk niet langer meetbaar en kwantificeerbaar. Het gaat hier echter niet om reguliere werkzaamheden in een bestaand gedeelte van de buisleidingenstraat. Het betreft hier een uitbreiding op gronden waarop nu alleen een agrarische bestemming ligt. LS Ned is voornemens om de bestemming van de verworven gronden te laten wijzigen in primair Buisleidingenstraat en een secundaire agrarische bestemming. Dit proces is in de loop van 2021 opgestart. Sinds 1 juli 2021, ruim een jaar na het afronden van de oorspronkelijke toets, is de wet Stikstofreductie en Natuurherstel van kracht. De tijdelijke en beperkte emissies afkomstig van kleinschalige aanleg- en bouwwerkzaamheden als deze vallen sindsdien onder de vrijstellingsregeling die daarvoor in deze wet is opgenomen.

Conclusie gebiedsbescherming Natura 2000 Wet natuurbescherming

Van de voorgenomen aanlegwerkzaamheden en het gebruik van de te verwerven percelen zijn geen directe effecten op kwalificerende natuurwaarden te verwachten. Structurele en tijdelijke indirecte effecten van het ruimtebeslag, licht, geluid, bewegingen op nabij en op ruime afstand gelegen (delen van) Natura 2000-gebieden zijn op grond van de afstand, de tussenliggende barrières en het ontbreken van kwalificerende soorten in en om het plangebied uit te sluiten.

Met ingang van juli 2021 is de vrijstellingsregeling voor kleine emissies tijdens tijdelijke aanleg- en bouwwerkzaamheden van kracht geworden. Deze regeling is van toepassing op de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied.

Uit het voorgaande volgt dat een nadere beoordeling en procedure op grond de gebieden beschermende bepalingen uit de Wet natuurbescherming niet aan de orde is.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij onderscheiden we drie verschillende beschermingsregimes waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld.

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn, bijlage I Verdrag van Bern (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor soorten van de *Vogelrichtlijn* (art.3.1) en *Habitatrichtlijnsoorten* (art. 3.5) geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere soorten* geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

De vrijstellingslijsten die in de provinciale verordeningen zullen worden opgenomen, zijn inmiddels voor alle provincies vastgesteld. Via de Verordening Wet natuurbescherming hebben een aantal provincies, waaronder Noord-Brabant en Zeeland, specifieke soorten als schadesoort aangemerkt en andere (bunzing, hermelijn en wezel) van de vrijstellingslijst gehaald. De provincie Zeeland heeft haas en konijn in december 2020 van deze lijst gehaald. Hier kunnen in de nabije toekomst opnieuw veranderingen in optreden.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en waarvoor de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de Wet natuurbescherming, geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is en een geldend belang van toepassing is. Het is ook mogelijk om ten aanzien van *Andere soorten* te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming, mits de voorgenomen activiteit las zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten rond het plangebied. Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF);
- Soortenatlassen en kaarten uit de kennisdocumenten soorten;
- diverse websites. Deze bevatten vaak waarnemingen die nog niet via de NDFF worden geleverd.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op 19 september 2019, 20 mei 2020 en 11 februari 2021 zijn door een ecologisch deskundige van Sweco Nederland B.V. ecologische verkenningen (habitatgeschiktheidsbeoordeling) op de percelen aan de Grindweg bij Woensdrecht uitgevoerd, waarbij de aanwezigheid van en de geschiktheid voor beschermde, niet-vrijgestelde soorten is onderzocht en beoordeeld. De verkenningen vond bij hiervoor geschikte weersomstandigheden plaats. Tijdens de bezoeken waargenomen soorten zijn genoteerd. De verkenning brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten en soortgroepen in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

In vervolg op het voorgaande is bepaald in hoeverre effecten op voorkomende beschermde soorten kunnen optreden door de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied. Op basis van deze analyse concluderen wij of en voor welke soorten(groepen) eventueel nader onderzoek nodig is.

3.3 Voorkomende ecotopen

Het plangebied, de percelen noordelijk van de Grindweg bij Woensdrecht, bestaat geheel uit kleiige gronden die intensief in agrarisch gebruik geweest zijn. De aangekochte percelen zijn in 2021 ingezaaid met gras. Tussen de percelen ligt een brede watergang (de Kil), langs het huidige beheergebied van LSNed en deze percelen ligt een ten dele een soms met riet begroeide sloot die alleen bij neerslagpieken water afvoert en in het zomerseizoen droog valt. Opgaande begroeiing ontbreekt. Figuur 3.1 geeft een indruk van de actuele situatie ter plaatse.

Figuur 3.1 Actuele situatie plangebied

3.4 Beschermde soorten

Actueel en potentieel voorkomende zoogdieren

Uit het gegevensonderzoek blijkt dat er in de omgeving alleen wel eens een haas gezien wordt. Op de graslandpercelen zijn veldmuizen te verwachten, in de perceelsranden kan een enkele bosmuis, mol of egel leven. De waterspitsmuis is vanwege het ontbreken van permanent en schoon open water niet te verwachten. Niet-vrijgestelde soorten als veldspitsmuis en Noordse woelmuis komen in de zeer ruime omgeving van het plangebied niet voor. Vleermuiswaarnemingen zijn niet bekend, en vanwege het sterk open karakter het plangebied is een enkel exemplaar alleen daarbuiten langs de beplanting en bebouwing aan de Grindweg te verwachten. Waarnemingen van roofdieren als de vos en marterachtigen zijn van het recente verleden en uit de directe omgeving van het plangebied niet bekend. Maar zowel marters als vossen zijn bekend van de nabijgelegen Brabantse Wal en het Markiezaat. Zij kunnen het plangebied incidenteel aan doen voor de jacht op muizen. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn binnen de plangrenzen niet vastgesteld en vanwege het open karakter en agrarische gebruik van deze percelen ook niet te verwachten. Samenvattend: in het plangebied zijn alleen incidenteel jagende of migrerende exemplaren van strikter beschermde soorten te verwachten, verblijfplaatsen ontbreken.

Actueel en potentieel voorkomende vogels

Uit het gegevensonderzoek blijkt dat op ruime afstand van het plangebied in een aangrenzend agrarische perceel eenmalig een kievit tot broeden is gekomen. Deze soort is in het recente verleden niet als broedvogel op de percelen in het plangebied zelf waargenomen en is ook tijdens de verkenning in het broedseizoen van 2020 niet gezien. Voor broedende vogels geschikte omstandigheden zijn alleen buiten het plangebied in de

bomen langs de Grindweg en langs de watergang en de sloten aanwezig. Ook van soorten van riet en water zijn geen broedgevallen binnen het plangebied bekend en ook zijn zij niet aangetroffen in het broedseizoen van 2020. Het enige bekende broedgeval betreft een paartje graspiepers in het aangrenzende, al bestaande, deel van de leidingenstraat. Soorten beschikkend over een jaarrond beschermd, vast nest zijn niet aanwezig en ook niet te verwachten. Geschikte broedgelegenheid in de vorm van bomen en gebouwen ontbreekt. Met uitzondering van het paartje graspiepers zijn geen broedvogels binnen of nabij de plangrenzen te verwachten.

Actueel en potentieel voorkomende reptielen

Van deze soortgroep zijn hier én in de ruime omgeving geen vertegenwoordigers aanwezig, zo wijst het gegevensonderzoek uit. De akkers en het grasland voldoen bovendien in het geheel niet aan de biotoopeisen die zij stellen. Het dichtste bij gelegen leefgebied van een reptielensoort, de levendbarende hagedis, ligt midden op de Brabantse Wal. Het voorkomen van reptielen in het plangebied kan geheel worden uitgesloten.

Actueel en potentieel voorkomende amfibieën

Voor zowel algemene als niet-vrijgestelde amfibieën is geen geschikt leefgebied in het plangebied zelf aanwezig: permanent open water zonder vissen geschikt als voortplantingswater ontbreekt en er zijn ook geen land- of overwinteringsbiotopen. Het uitgevoerde gegevensonderzoek laat zien dat zij hier ook nog nooit gezien zijn. De geraadpleegde gegevensbestanden van NDFF bevestigen wel dat in de nabijheid, maar ruim buiten het plangebied ten zuiden van de Grindweg, algemene amfibieën leven. Daaruit blijkt dat de verspreiding van amfibieën zich hier beperkt tot een enkele gewone pad.

Ook voor het voorkomen van strikter beschermde rugstreeppadden in het plangebied is geen enkele aanwijzing in de geraadpleegde gegevensbestanden (NDFF, Waarneming.nl) gevonden. Ook in de zeer ruime omgeving rond het plangebied (enkele kilometers) zijn zij nooit gezien. Het grasland op de bestaande leidingenstraat en in het plangebied en de gewassen op aangrenzend intensief gebruikt agrarisch bouwland kunnen dienen als migratieroute, maar niet als onderdeel van het leefgebied. De kleigrond op de akkers is ook na het ploegen niet 'doorgraafbaar', opgaande begroeiing geschikt als rustplaats ontbreekt. Het moment van ploegen is bovendien vroeg in het jaar (februari) dat er nog geen sprake kan zijn van zwervende exemplaren. Het agrarisch grondgebruik met machines en gewasbeschermingsmiddelen sluit hun voorkomen verder uit. De soort is wel buitengewoon mobiel, maar zal hier van bijzonder ver moeten komen om het plangebied te bereiken. Niet alleen de A4 als de A58 vormen daarbij aanzienlijke barrières, dat geldt ook voor de al even ongeschikte akkerlanden rondom het plangebied. De watergang De Kil die het plangebied doorsnijdt staat in verbinding met het waterstelsel in de omgeving en bevat vrijwel zeker vis. Open, onbegroeid zoet water voor voortplanting is alleen in de vorm van een sloot aanwezig. Deze sloot is alleen buiten het actieve seizoen van de rugstreeppad in de winter langer waterhoudend. Omdat de sloot onder afschot ligt stroomt het water voortdurend af. In het voorplantingsseizoen dat in de loop van april start valt de sloot droog. Op land ontbreekt dekking in de vorm van struweel of lichte doorgraafbare grond. Een enkel zwervend exemplaar is niet helemaal uit te sluiten, maar de rugstreeppad is welbeschouwd niet in het plangebied te verwachten.

Actueel en potentieel voorkomende overige soortgroepen

In de watergang die het plangebied doorsnijdt leven vrijwel zeker algemene vissen. Aanwijzingen voor het in deze wateren voorkomen van bijzondere of beschermde soorten zijn in de geraadpleegde gegevensbestanden niet gevonden. Bijzondere of beschermde planten zijn in het plangebied zelf niet aangetroffen en er vanwege het agrarisch grondgebruik ook niet te verwachten.

Beschermde, niet-vrijgestelde, vertegenwoordigers van andere soortgroepen (insecten, weekdieren) zijn binnen de plangrenzen niet te verwachten. Geschikte omstandigheden ontbreken ook voor vertegenwoordigers deze soortgroepen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Voor de te verwachten algemene, vrijgestelde zoogdiersoorten zoals muizen en mollen volstaat zorgvuldig handelen, conform de Wnb. De werkzaamheden worden bij daglicht uitgevoerd en zullen eventueel buiten het plangebied langs de Grindweg jagende vleermuizen niet verstoren. Voor de voornamelijk nachtelijk actieve marterachtigen en de vos geldt hetzelfde. Een eventueel aanwezige haas kan het werkgebied eenvoudig ontvluchten. Van een voortplantingsplaats in het plangebied is niets gebleken. Door de voorgenomen werkwijze wordt in overeenstemming met de Wnb gehandeld waar het om zoogdieren gaat.

Broedende vogels genieten bescherming vanaf het moment dat wordt gebroed tot dat het laatste jong het nest verlaten heeft. Aan te bevelen is om de werkzaamheden vóór het vogelbroedseizoen te starten. De werkzaamheden voorkomen dan het vestigen van broedvogels in het plangebied. Als die planning niet haalbaar is en er wordt pas na aanvang van het broedseizoen gestart en gewerkt, dan volstaat het tijdig nemen van een preventieve maatregel (verwijderen vegetatie en/of inzet versturende middelen) die het vestigen van broedvogels (i.c. een paartje graspiepers) voorkomt. De werkzaamheden zijn, als conform het voorgaande gewerkt wordt, niet van invloed op broedende algemene vogelsoorten binnen of nabij het plangebied.

Van vertegenwoordigers van andere beschermde, bijzondere en niet-vrijgestelde soortgroepen binnen de plangrenzen en het beïnvloedingsgebied daaromheen is niets gebleken. Negatieve effecten van het voornemen op reptielen, amfibieën, planten, insecten en weekdieren kunnen bij voorbaat en volledig uitgesloten worden. Sloten en watergang blijven gehandhaafd en worden niet gedempt, eventueel aanwezige algemene vissen kunnen het werk nodig voor het vervangen van de sifon en de duikers eenvoudig mijden. Dat de bijzonder mobiele rugstreeppad zich alsnog in het plangebied vestigt kan worden uitgesloten. Zij komen in de zeer ruime omgeving niet voor, het plangebied is volledig ongeschikt als leefgebied voor de soort en bovendien vrijwel onbereikbaar. Het nemen van preventieve maatregelen om vestiging te voorkomen is hier niet nodig.

Conclusie soortbescherming Wet natuurbescherming

De voorgenomen werkzaamheden zijn niet van invloed op broedende vogelsoorten omdat de werkzaamheden ruim vóór het broedseizoen opgestart worden of tijdig preventieve maatregelen worden genomen. Broedvogels en vleermuizen beschikkend over een jaarrond beschermd vast nest zijn niet aanwezig. Al dan niet strikter beschermde, niet vrijgestelde grondgebonden zoogdieren zijn hooguit incidenteel foeragerend in de omgeving van het plangebied te verwachten. Daar vinden geen werkzaamheden plaats. Ook zijn ruim

voldoende uitwijkmogelijkheden voorhanden, de nachtelijke uren blijven tijdens de uitvoering onverstoorde en beschikbaar. Van andere soortgroepen zijn geen strikter beschermde exemplaren te verwachten. Algemene vissoorten kunnen het werkgebied eenvoudig ontwijken. Vervolgonderzoek of – procedures zijn niet aan de orde, zorgvuldig handelen volstaat.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat uit:

- provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN)
 - Weidevogelgebieden
 - Ganzenfoerageergebieden
 - Strategische reservering natuur

Natuurnetwerk Nederland

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor provincie Noord-Brabant is vastgelegd in de provinciale ruimtelijke verordening.

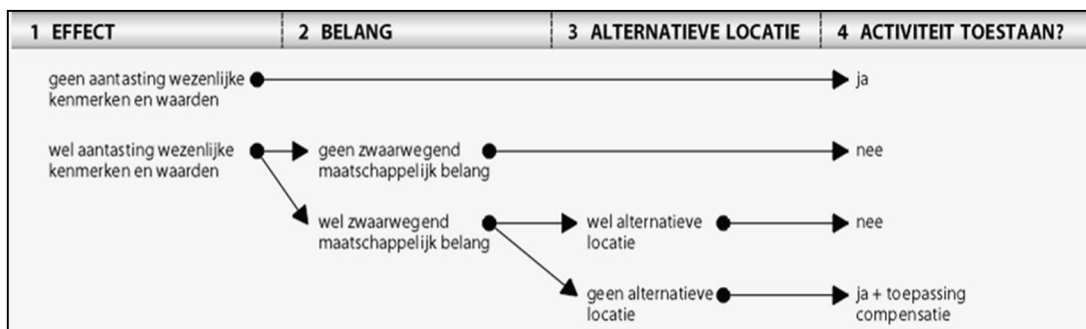
De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN-gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In provincies Noord-Brabant en Zeeland is de externe werking van het NNN niet van toepassing. Wel hanteert zowel de provincie Noord-Brabant als Zeeland een 'nadere uitwerkingszone' van 100 meter rondom het Natuurnetwerk. Een 'nee, tenzij-toets' heeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Weidevogel- en ganzenfoerageergebieden

In het kader van het provinciaal beleid van Zeeland en Noord-Brabant zijn belangrijke weidevogelgebieden aangewezen. Op deze gebieden is het 'nee-tenzij-beginsel' van toepassing. Bij netto aantasting/verstoring is er sprake van compensatieplicht en moet er sprake zijn van groot openbaar belang en geen alternatieven. Voor ganzenfoerageergebieden is het nee-tenzij beginsel niet van toepassing. De aanwijzing heeft geen consequenties in het kader van ruimtelijke ordeningsprocedures.

Strategische reservering natuur

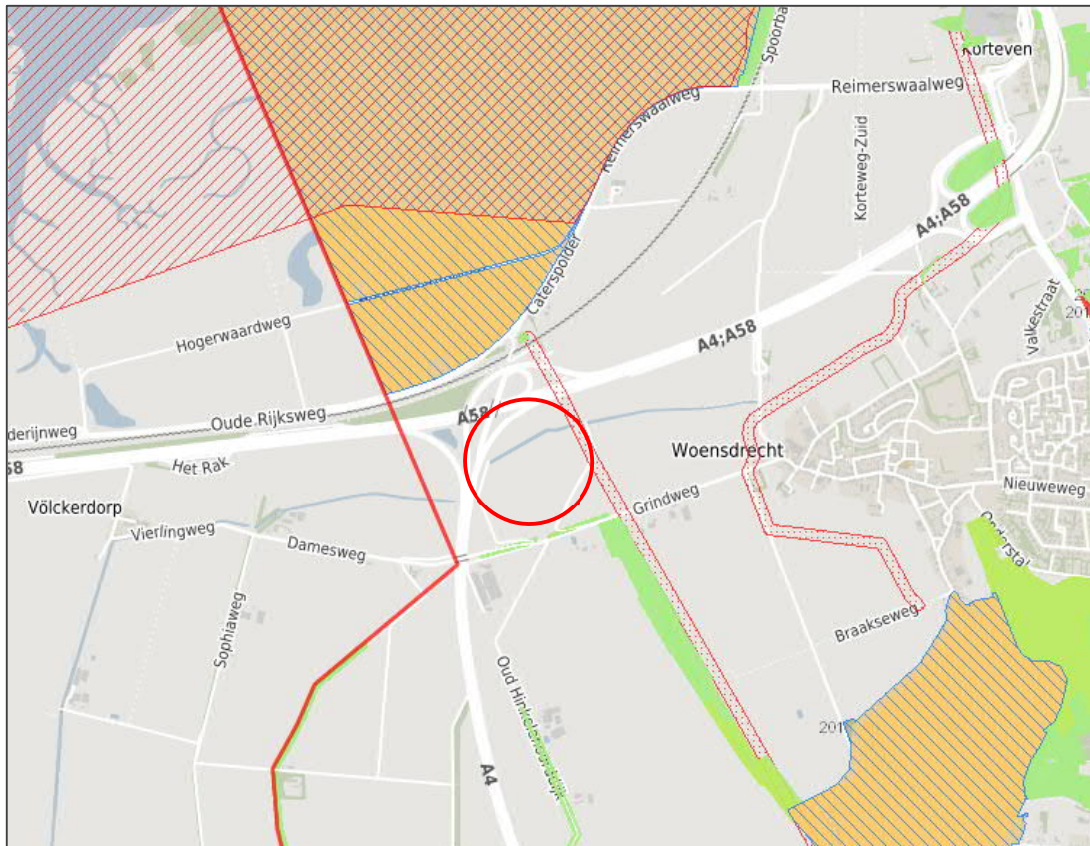
Dit betreft agrarische gebieden die in de provincies Noord-Brabant en Zeeland zijn aangewezen in het kader van internationale verplichtingen, maar geen deel uitmaken van het NNN. Deze gebieden vallen onder het 'nee-tenzij-beginsel'.

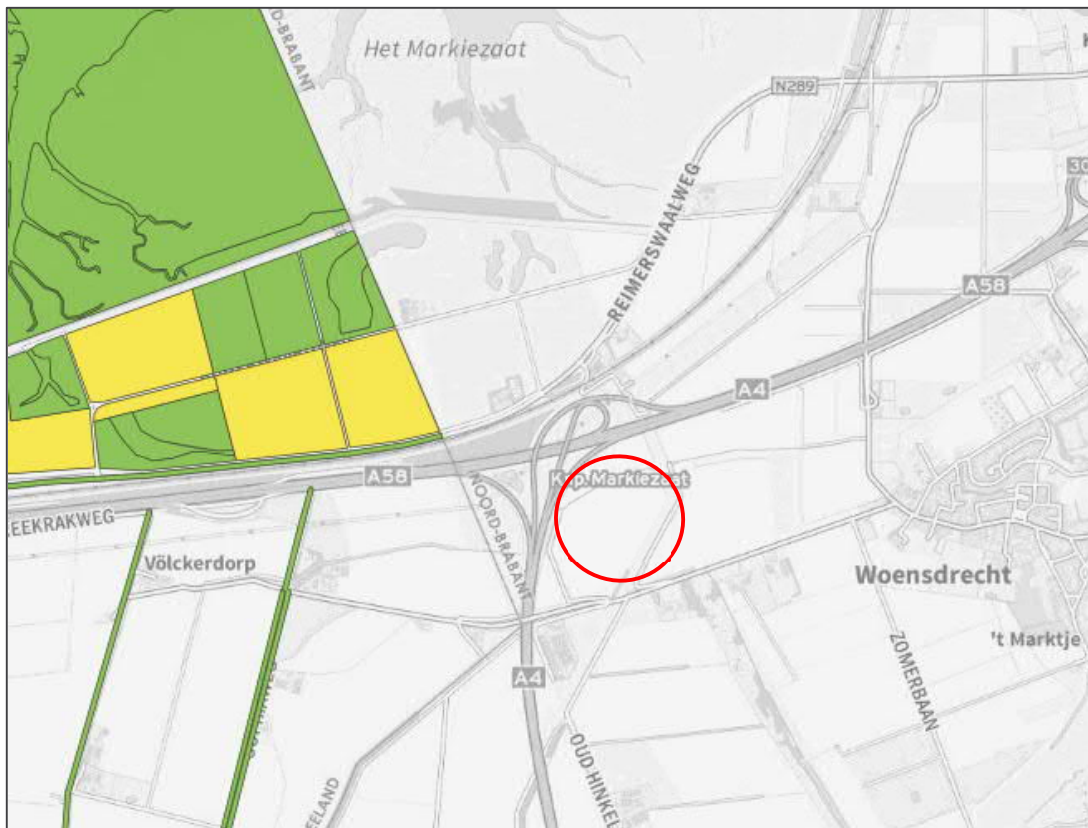
Schema: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk in Noord-Brabant of Zeeland. Delen daarvan en van het NNN in Zeeland liggen wel in de omgeving, maar meestal maken zij ook deel uit van Natura 2000-gebieden. Dat geldt niet voor de dijk langs de Grindweg, het meest nabij het plangebied gelegen onderdeel van het Brabantse Natuurnetwerk. Belangrijke weidevogel- en ganzenfoerageergebieden of een strategische reservering natuur zijn in de directe omgeving niet aanwezig. De globale ligging van het plangebied nabij het Natuurnetwerk Noord-Brabant en Zeeland is weergegeven in figuur 4.1a/b.

Figuur 4.1a Ligging plangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland (Bron: GeoLoket Noord-Brabant)

Figuur 4.1b Ligging plangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland (Bron: GeoLoket Zeeland)

Analyse en toetsing effecten

De werkzaamheden vinden nabij, maar geheel buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk in Zeeland en Brabant plaats en zijn ook niet van invloed op de natuurwaarden daarbinnen. De werkzaamheden zijn niet van invloed op weidevogel- en ganzenopvanggebieden in de omgeving, die zijn hier niet aanwezig. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Wet natuurbescherming

5.1.1 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een natuurgebied, maar wel nabij Natura 2000-gebied 'Markiezaat'. Andere Natura 2000-gebieden liggen op afstanden van 3 kilometer of meer van het plangebied. In Natura 2000-gebieden vinden geen werkzaamheden plaats. Kwalificerende soorten behorend tot een nabij- of verder weg gelegen Natura 2000-gebied maken geen gebruik van het plangebied om te foerageren of te rusten. Een direct of indirect verstorend effect van de aanlegwerkzaamheden of het gebruik van de percelen op natuurwaarden als gevolg van licht, geluid of bewegingen binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied is vanwege de afstand, de daartussen liggende bebouwing van het dorp en de zeedijk niet aan de orde.

Een indirect effect als gevolg van extra stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden is op grond van de ligging, de beperkte schaal en de duur van de aanlegwerkzaamheden en de aard van het daaropvolgende gebruik evenmin waarschijnlijk. Met ingang van juli 2021 is de vrijstellingsregeling voor kleine emissies tijdens tijdelijke aanleg- en bouwwerkzaamheden als bij dit project van kracht geworden. Deze regeling is van toepassing op de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied. Nader onderzoek of een vervolgpcedure op grond van de gebieden beschermende bepalingen uit de Wnb is niet nodig.

5.1.2 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

Van niet-vrijgestelde, strikter beschermde zoogdieren zijn hooguit incidenteel migrerende of jagende exemplaren rond en in het plangebied te verwachten. Omdat de werkzaamheden overdag uitgevoerd worden, in de nabije beplanting niet gewerkt wordt en deze soorten vooral nachtelijk actief zijn blijft het gebied ook tijdens de uitvoering beschikbaar voor bijvoorbeeld een incidenteel jagende of migrerende vos of gewone dwergvleermuis. Ook zijn ruim voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig..

Vogelsoorten beschikkend over een jaarrond beschermd nest zijn niet aangetroffen. De werkzaamheden worden in principe ruim voorafgaand aan het broedseizoen uitgevoerd of opgestart. Verstoring van algemene broedvogels is dan niet aan de orde omdat broedvogels afwezig zijn of vestiging tijdig wordt voorkomen. Indien nodig kan ook met preventieve maatregelen voorkomen worden dat zich broedvogels in het plangebied vestigen. De werkzaamheden zijn dan niet van invloed op broedende vogelsoorten.

Er zijn geen voortplantingsplaatsen, vaste verblijfplaatsen of exemplaren van zwaardere beschermde, niet-vrijgestelde reptielen, insecten, weekdieren of planten van het plangebied bekend. Een effect kan worden uitgesloten omdat buiten de plangrenzen geen werkzaamheden uitgevoerd worden.

Samenvattend: de werkzaamheden kunnen in overeenstemming met de bepalingen uit de wet worden uitgevoerd door zorgvuldig handelen en eventueel het nemen van enkele preventieve maatregelen t.a.v. vogels en zoogdieren. Het aanvragen van een ontheffing soortenbescherming Wnb is niet noodzakelijk.

5.2 Natuurbeleidskaders

Natuurnetwerk Nederland

Van een verlies van oppervlak Natuurnetwerk is geen sprake. Er vinden geen werkzaamheden in delen van het Natuurnetwerk Noord-Brabant plaats. Er is geen nader veldonderzoek of effectonderzoek noodzakelijk. Maatregelen om effecten te beperken zijn niet aan de orde.

Samenvattende tabel

	Effecten	Nader veldonderzoek	Nader effectonderzoek	Mitigerende maatregelen	Nadere procedure
Wet natuurbescherming, Natura 2000- gebieden	• Geen	• Geen	• Geen	• Geen	• Geen
Wet natuurbescherming, soorten	• Jagende vleermuizen • Algemene broedvogels	• Nee • Nee	• Nee • Nee	• Preventieve maatregelen • Preventieve maatregelen	• Geen • Geen
Natuurnetwerk Nederland	• Geen	• Geen	• Geen	• Geen	• Geen